

Con el amor no basta

Autor: Bruno Bettelheim

Títol: *Con el amor no basta*

Edita: Hogar del Libro. Barcelona, 1983

El llibre que avui us presentem és un clàssic de la psicoanàlisi infantil, un llibre que, a partir d'una experiència concreta, ofereix un complet marc conceptual i pautes a seguir per entendre i tractar els trastorns emocionals en els nens i les nenes.

Bruno Bettelheim (1903-1990) va ser un psicòleg psicoanalista nascut a Viena i nacionalitzat nord-americà el 1940, després de sobreviure al terror del nazisme. Va dedicar la seva vida professional a la comprensió dels problemes emocionals infantils i, més concretament, a la psicosi i l'autisme. Algunes de les seves obres més conegudes i celebrades són: *La fortaleza vacía: Autismo infantil y el nacimiento del yo*; *Los niños del sueño*; *Sobrevivir al holocausto: Una generación después*; *Psicoanálisis de los cuentos de hadas*, *Los niños necesitan cuentos*; *Aprender a leer*; *Freud y el alma humana* i, per descomptat, *Con el amor no basta*. Aquest darrer llibre és fruit de l'experiència de l'autor com a director de l'Escola Ortogenètica Sonia Shankman de la Universitat de Chicago, institució especialitzada en el treball amb infants amb problemes emocionals.

El títol de l'obra, *Con el amor no basta*, esdevé tota una declaració de principis, ja que fa referència a una creença molt generalitzada (i no només en l'època que

l'autor va escriure el llibre, sinó també avui dia) segons la qual, l'estimació cap als fills és suficient per a la seva educació. Bruno Bettelheim basa la seva tesi en què l'estimació (genuïna i incondicional) és requisit imprescindible però no suficient per a l'educació dels infants. L'adult ha de ser capaç d'adaptar-se a les necessitats que té l'infant en cada moment, intentar veure el món des de l'òptica infantil per a no caure en imposicions i rigideses, mancades de sentit per al nen. Alhora, Bettelheim considera que l'adult ha de ser capaç d'acollir i contenir amb fermesa les rebequeries, les angoixes i les ansietats infantils. Tots els nens i nenes necessiten que se'ls estableixin uns límits i que els adults els diguin *no*, davant determinades situacions o demandes. Un nen que aconsegueix tot el que vol i que, quan el pare o la mare li diuen *no*, és capaç de convèncer-los fent una marraneria, és un nen que creixerà pensant que ell és més fort que els seus pares, dels quals no pot esperar-ne la protecció i seguretat que tot nen necessita els primers anys de vida. Serà probablement un nen insegur, irritable i amb poca tolerància a la frustració. L'estimació, per tant, ha d'anar acompanyada d'un guiatge i unes pautes que ajudin l'infant a desenvolupar les seves capacitats i emocions en l'entorn social en què viu.

Con el amor no basta s'estructura en dotze capítols que fan referència, majoritàriament, als diferents moments del dia en la vida a la institució que Bettelheim va dirigir. Així hi ha capítols dedicats a: l'hora de llevar-se, els matins

destinats a l'aprenentatge escolar, el moment de dinar, l'estona del descans i el joc, l'hora de la higiene i el bany, i el moment d'anar a dormir. També hi ha uns interessants primers capítols dedicats a descriure els infants que atenen al centre i el primer contacte del nen/a amb la institució i els seus educadors. L'estructura del llibre no és gratuïta, ja que l'autor considera que s'està educant sempre, és a dir, tota activitat de la vida diària esdevé educativa. Per tant, la presència constant i serena de l'adult i la resposta adequada a les demandes dels infants, siguin fetes en el moment que siguin fetes, són fonamentals per a la seva correcta evolució.

El llibre està farcit de casos particulars que exemplifiquen les tesis de l'autor. Cada capítol ens presenta la situació viscuda per un o més infants concrets, així com també la resposta que l'educador o els educadors ofereixen a les conductes d'aquests infants i, per acabar, la interpretació que fa l'autor sobre com aquestes respostes educatives ajuden l'infant a superar un determinat trastorn.

Con el amor no basta és un llibre publicat per primera vegada l'any 1950 però d'una vigència indiscutible, que representa una mirada sincera al món emocional de l'infant. Bettelheim, basant-se en els seus sòlids coneixements teòrics psicoanalítics, alhora que en la seva pràctica contrastada, ofereix explicacions i pautes a pares i educadors per a aproximar-se al complex univers dels trastorns emocionals dels infants. No es tracta en cap cas

d'un llibre de *receptes educatives*; és molt més que això, és un abordatge global dels sentiments i els afectes que viuen els nens i les nenes, i de quina manera els adults podem acompanyar-los en aquesta aventura de créixer i saber gestionar les pròpies emocions per a esdevenir adults afectivament equilibrats. És un llibre amb un extraordinari treball empíric i de reflexió teòrica, complex en algun moment per a aquells lectors poc introduïts en el model psicoanalític, però apassionant en qualsevol cas per a tota persona vinculada a l'educació dels infants.

Isabel Torras Genís